

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Entorn urbà i Salut

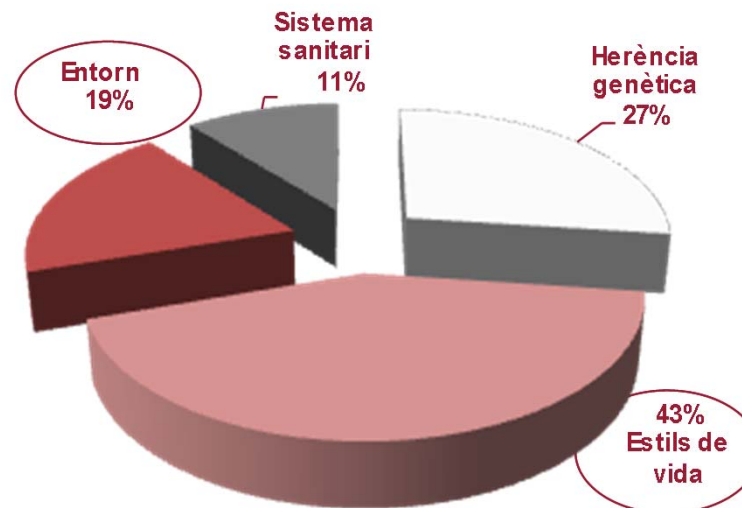
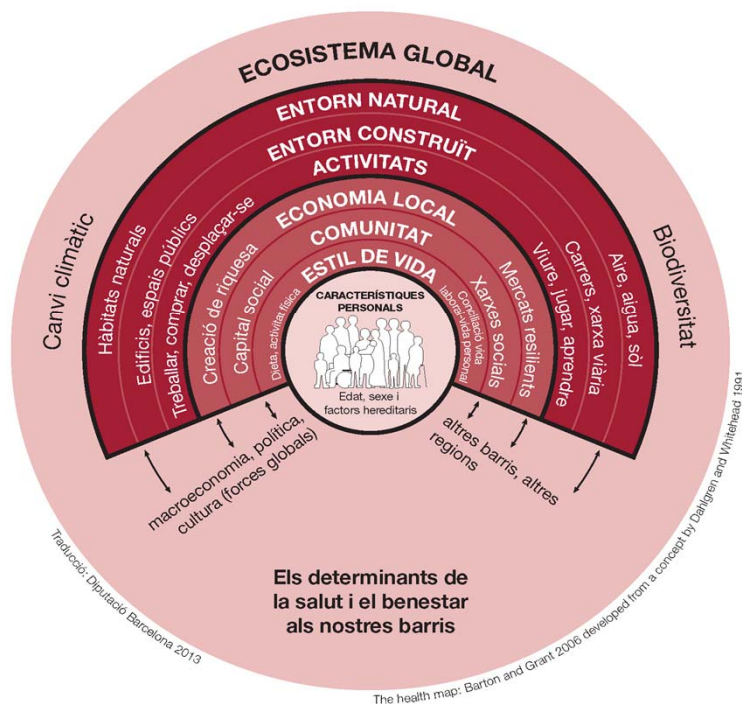
L'experiència de la Diputació de Barcelona en la
promoció d'entorns urbans saludables

PREMI EPSA 2015

El punt de partida

Entorn

Socioeconòmic:

Educació, renda i factors econòmics, treball, relacions socials, entorn familiar, seguretat

Natural

Clima, geografia

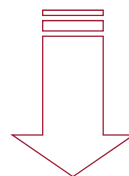
Construït

Urbanisme, habitatge, qualitat dels equipaments, xarxa de mobilitat. Condicions ambientals.

Un dels determinants de la salut: PAISATGE URBÀ

Finals 2010

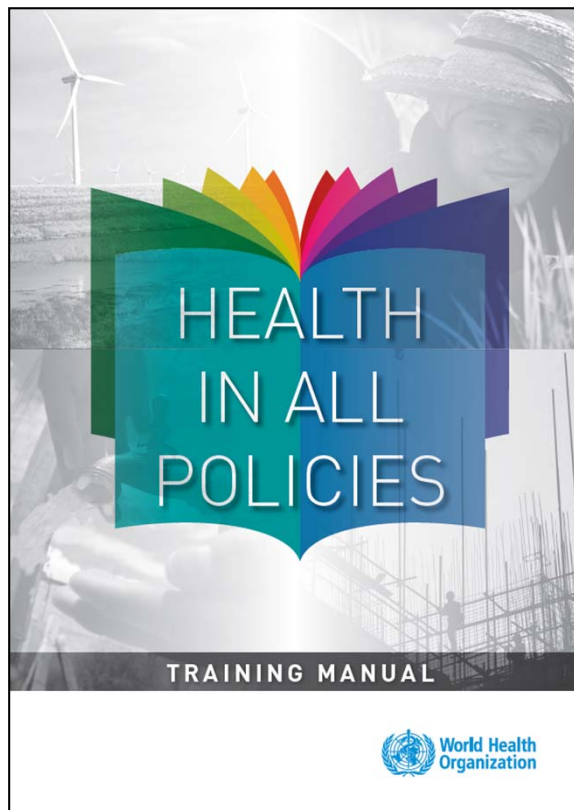
Inici del projecte “entorn urbà i salut”

**SALUT
PÚBLICA**

**DISSENY I
GESTIÓ DE
L'ENTORN URBÀ**

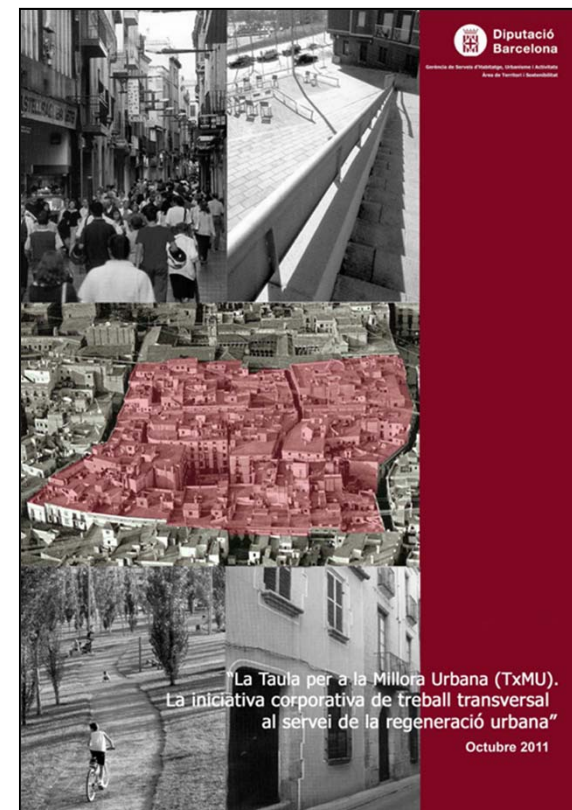

Estratègia de l'OMS
“Salut en totes les polítiques”

Llei de Salut Pública
de Catalunya

Taula per a la Millora Urbana
de la Diputació de Barcelona

OBJECTIU PRINCIPAL

Promoure espais i llocs urbans per fomentar a les persones a viure saludablement, minimitzant al mateix temps els factors mediambientals que puguin constituir un risc per a la salut.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Fer propostes i recomanacions per incorporar la perspectiva de salut amb la gestió i planificació del medi ambient urbà.

Recopilar i difondre les millors pràctiques de planificació urbana i arquitectura a nivell local.

Fomentar els processos de millora als municipis per construir llocs i ciutats més saludables.

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Projecte transversal i molt participatiu

Personal intern

49 persones involucrades

Un equip transversal:

- Esport
- Urbanisme i habitatge
- Medi Ambient
- Salut Pública
- Igualtat de gènere
- Benestar Social
- Diversitat i ciutadania
- Educació
- Comerç
- Joventut
- Urbanisme
- Mercats i fires.
- Equipaments i espai públic

Multidisciplinari:

- Antropologia
- Enginyeria
- Sociologia
- Ciències Ambientals
- Medicina
- Psicologia
- Veterinària
- Arquitectura
- Infermeria
- Farmàcia
- Ciències de l'Educació
- Biologia
- Dret
- Psicopedagogia
- Ciències de l'Alimentació

EPSA AWARD 2015

Experts externs

Academia:

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Càtedra Unesco
de Sostenibilitat

Associacions professionals:

Enginyers
Industrials de Catalunya
Col·legi

Centres de recerca:

ISGlobal
Barcelona
Institute for
Global Health

Professionals privats:

JOSEP SELGA

Municipis

Ajuntament del
Prat de Llobregat

Ajuntament de
Cornellà de Llobregat

AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

Ajuntament
de Terrassa

AJUNTAMENT DE SÚRIA

Ajuntament
d'Igualada

Ajuntament de
Castellar del Valles

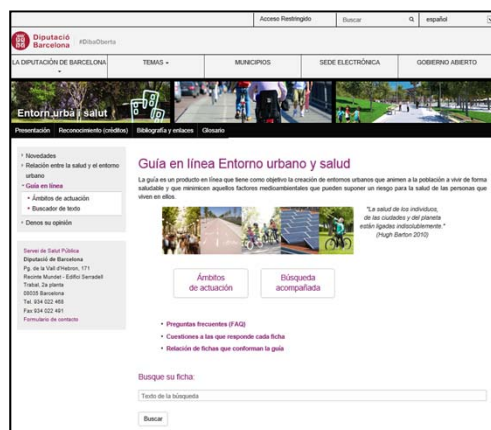
Ajuntament de Vic

Ajuntament de
Collbató

AJUNTAMENT DE
VILADECANS

Recomanacions

Formació continua

Eines

<http://www.diba.cat/es/web/entorn-urba-i-salut/guia-online>

The screenshot shows the website's header with navigation links: LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA, TEMES, MUNICIPIS, SEU ELECTRÒNICA, and GOVERN OBERT. Below the header is a banner for 'Entorn urbà i salut' with a graphic of a city skyline. A secondary navigation bar includes links for Presentació, Reconeixement (Crèdits), Bibliografia i Enllaços, and Glossari. On the left sidebar, there are sections for 'Novetats', 'Relació entre la salut i l'entorn urbà', 'Guia online' (with sub-links for Àmbits d'actuació and Cercador), and 'Dóna'ns la teva opinió'. The main content area features the title 'Guia online Entorn urbà i salut' and a descriptive paragraph: 'La guia és un producte en línia, que té com a objectiu la creació d'entorns urbans que animin a la població a viure de forma saludable i que minimitzin aquells factors mediambientals que poden suposar un risc per a la salut de les persones que hi viuen.' Below this text is a row of four images: a street scene, a person on a bicycle, solar panels, and a person on a bicycle. To the right of these images is a quote: 'La salut dels individus, de les ciutats i del planeta estan lligades indissolublement' (Hugh Barton 2010). Below the images are two buttons: 'Àmbits d'actuació' and 'Cerca acompanyada'. At the bottom, there are three bullet points: 'Preguntes freqüents (FAQ)', 'Qüestions a què respon cada fitxa', and 'Relació de fitxes que conformen la guia'.

✓ Eina per dissenyar llocs per una vida saludable.

✓ Adreçada a responsables polítics i professionals de diferents disciplines.

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Guia en línia Entorn urbà i salut

5 àmbits

78 fitxes

Descripció de la necessitat

Objectius

Propostes i recomanacions

Aplicabilitat a l'àmbit local

Legislació i normativa on es sustenten les recomanacions

Experiències de referència

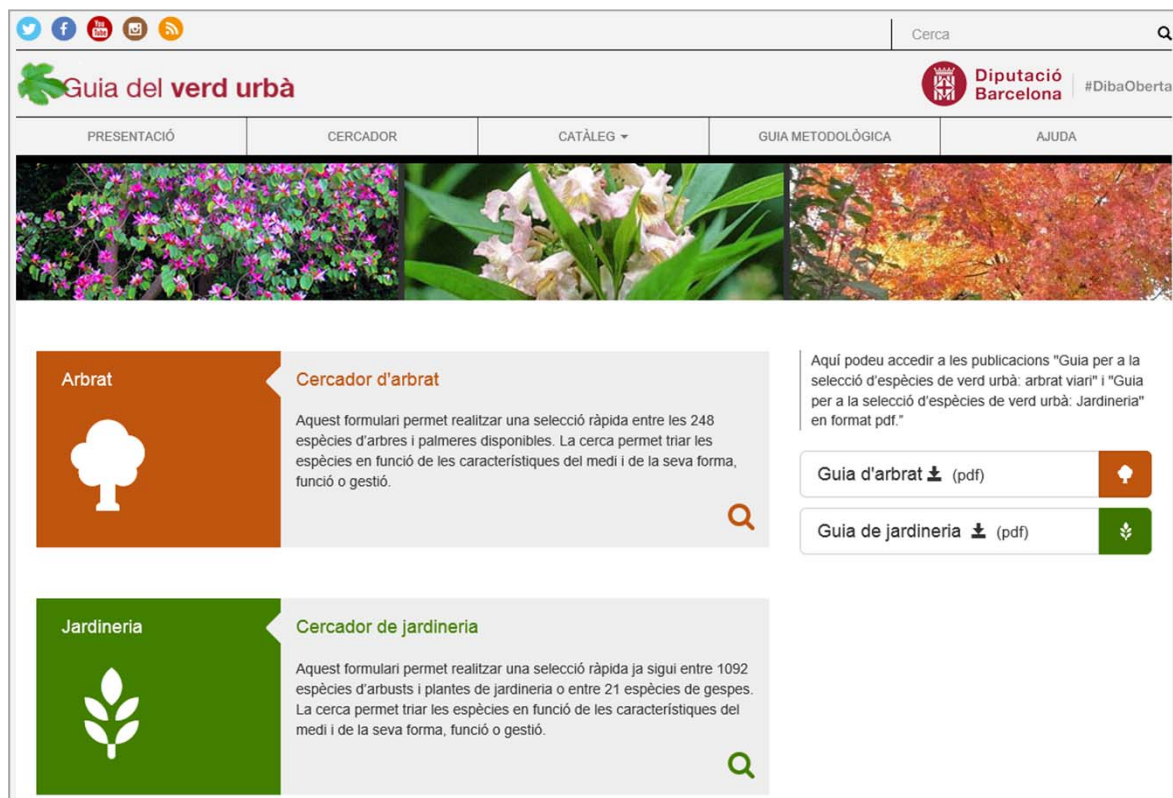
Estudis i documentació tècnica

Per a més informació

<http://verd-urba.diba.cat/>

The screenshot shows the website interface for 'Guia del verd urbà'. At the top, there are social media icons and a search bar. Below the header, there are navigation tabs: PRESENTACIÓ, CERCADOR, CATÀLEG, GUIA METODOLÒGICA, and AJUDA. The main content area features two large sections: 'Arbrat' (orange background) and 'Jardineria' (green background). Each section includes a search tool and a description of the selection process. The 'Arbrat' section mentions 248 species of trees and palms, while the 'Jardineria' section mentions 1092 species of shrubs and plants. To the right of these sections, there are links to download PDF guides: 'Guia d'arbrat' and 'Guia de jardineria'.

Eines per a la selecció d'espècies vegetals mes adequades considerant les condicions del medi, la forma i característiques, la funció i interès i la gestió.

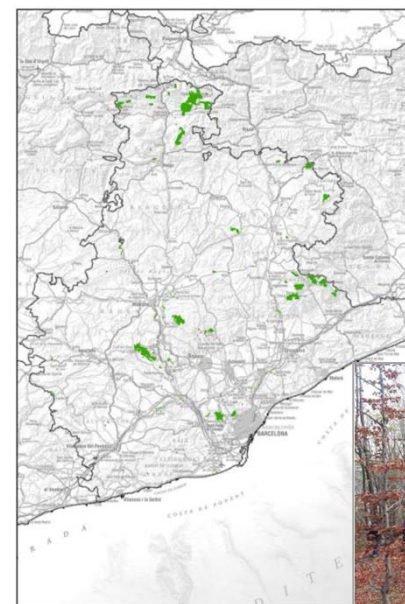
- ✓ Els espais naturals periurbans com a espais de salut
- ✓ Avaluació d'impacte en salut del planejament urbanístic
- ✓ El verd urbà. Eina de salut
- ✓ Camins esportius per a tothom
- ✓ Activació temporal d'espais buits amb criteris saludables
- ✓ Detecció, intervenció i rehabilitació d'habitatges pel foment de la ciutat saludable

Els espais naturals com espais de salut

- Xarxa d'itineraris saludables a l'interior dels parcs
- Accessibilitat universal als equipaments i serveis dels parcs
- Identificació de boscos madurs per a itineraris i “banys de bosc”
- Establiment d'itineraris saludables d'enllaç entre els nuclis urbans i els espais naturals
- Menús saludables als equipaments dels parcs (Parc a Taula, Xarxa de Productes de la Terra)

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Avaluació impacte en salut projecte Vies Blaves

Diputació Barcelona

@diba

Segueix

Les **#Viesblaves** passaran per 65 municipis.
Se'n beneficiaran més de 5 milions de
persones **#Dibaoberta**

Retuits
3

Agrada a
10

8:26 - 20 juny 2017

👤 Economies locals, Barcelona ÉsMoltMés, Consorci del Bages i 5 més

↻ 3

❤️ 10

<https://www.diba.cat/web/seep/butlleti-territori-i-ciutat/-/newsletter/53616886/59/110589153/5-reptes-per-a-la-planificacio-urbanistica-d-entorns-urbans-saludables>

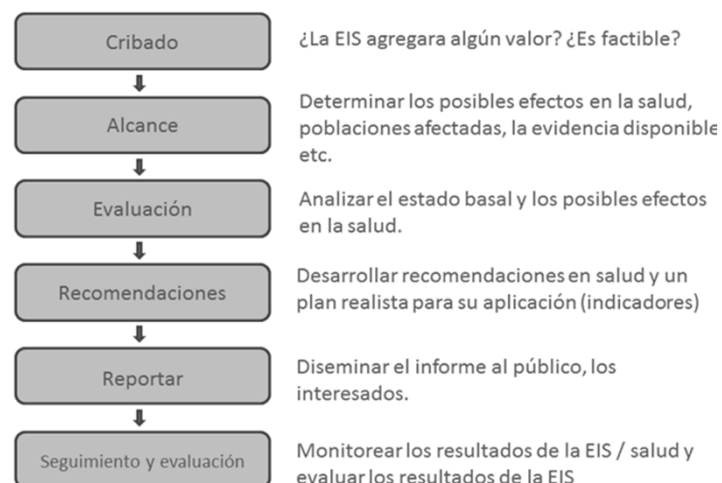
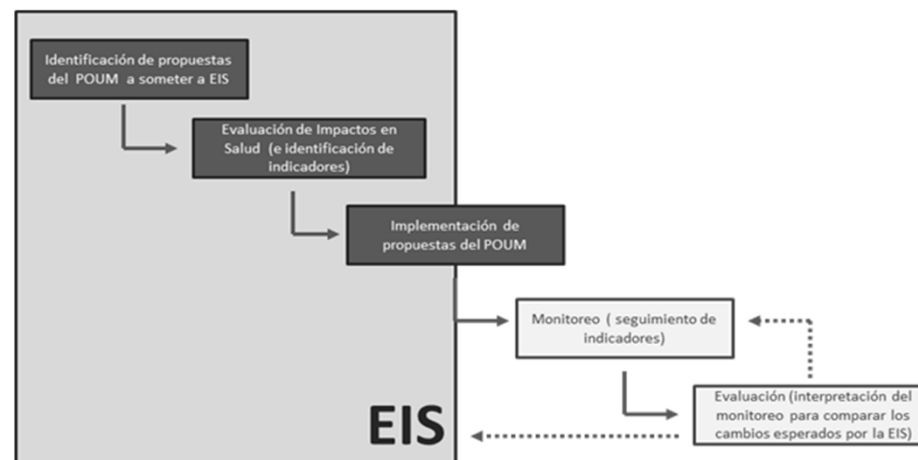
Guía para la implementación de la herramienta de Evaluación de Impactos en Salud (EIS) en los Planes de Ordenamiento Urbanístico Municipales (POUM).

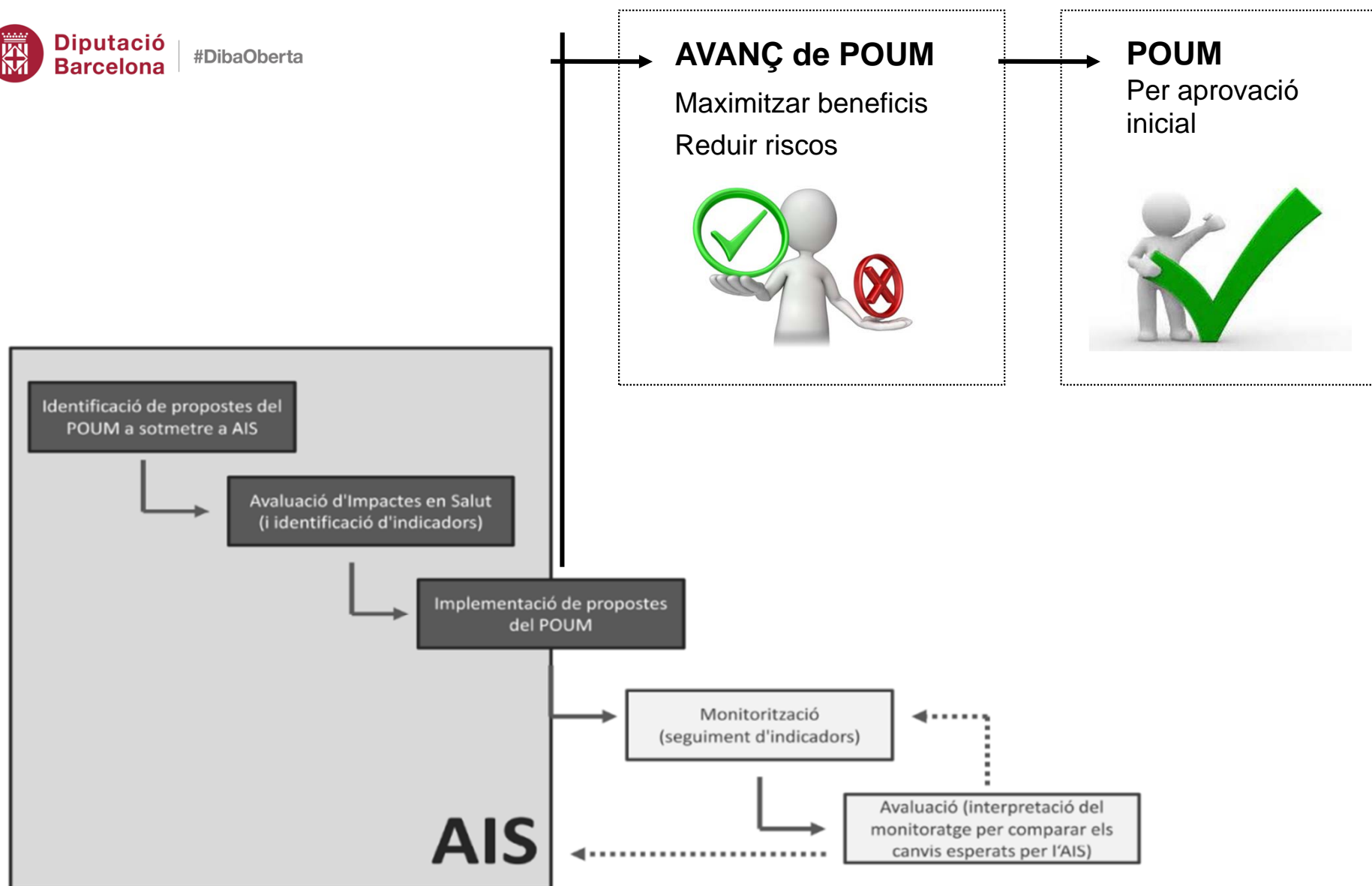
Octubre 2016

David Rojas Rueda

ISGlobal

Diputació de Barcelona

- ✓ Pluridisciplinarietat
- ✓ Participació de la comunitat
- ✓ Evidència científica
- ✓ Tipus d'impacte sobre la salut
- ✓ Priorització de les actuacions
- ✓ Indicadors

[illegible]

Eina amb format excel per maximitzar els efectes positius i minimitzar els impactes negatius sobre la salut de les noves iniciatives.

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Ubicació nova
estació de
ferrocarril

Maximitzar beneficis

Reduir riscos

Evidència científica
Tipus d'impacte

Mapes de soroll
Mesures de qualitat de l'aire
Etc ...

Millora
accessibilitat
polígon
industrial

Maximitzar beneficis

Reduir riscos

Evidència científica
Tipus d'impacte

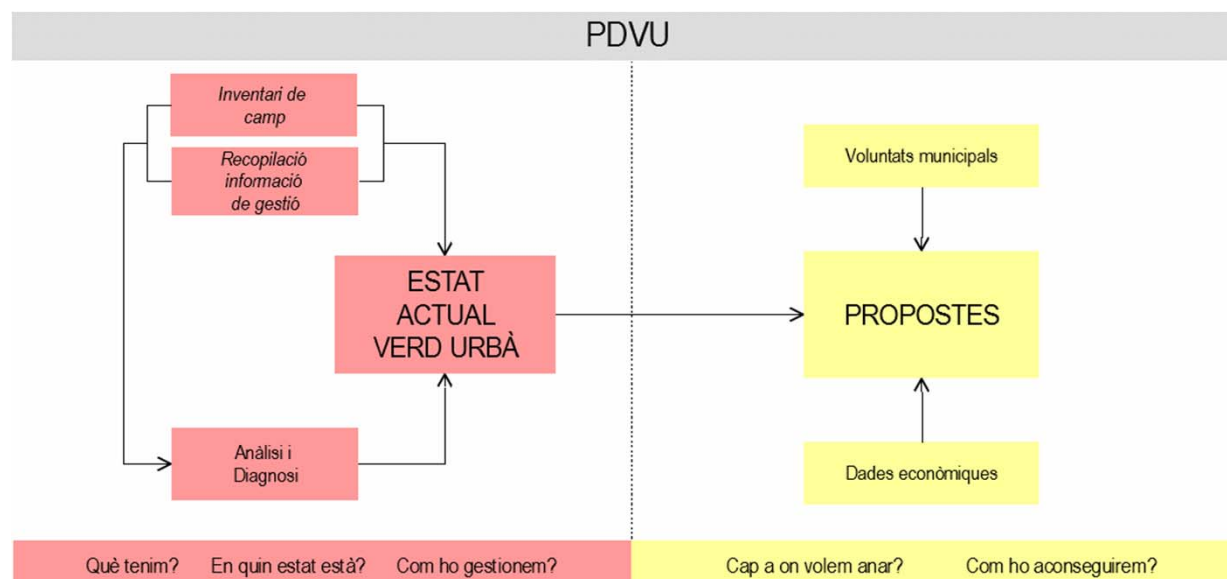
Enquesta de mobilitat treball
Registre accidentalitat i lesions trànsit
Etc ...

Entorn urbà i salut

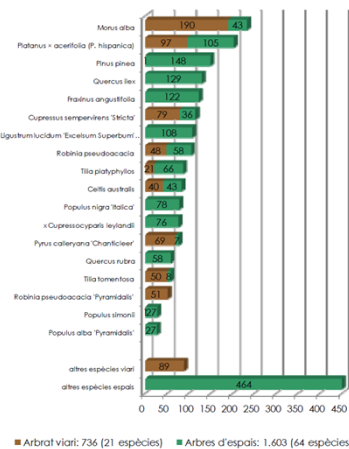

Avaluació de l'impacte en salut del Pla director del verd urbà

Eina per planificar el verd urbà com infraestructura que aporta beneficis

Distribució de les principals espècies d'arbres.
Total: 2.339 arbres

Indicador 1. Superfície per habitant			
		superfície d'espais verds urbans disponible per habitant	
Estocolm	80 m²	11,3 m²	Miñana CCVU 2013 Diba
Gasteiz	39,2 m²	8,2 m²	Mataró
Roses	24,3 m²	6,6 m²	Barcelona
La Garriga	16,9 m²	5,4 m²	València
Malgrat de Mar	11,9 m²	3,8 m²	Palma de Mallorca

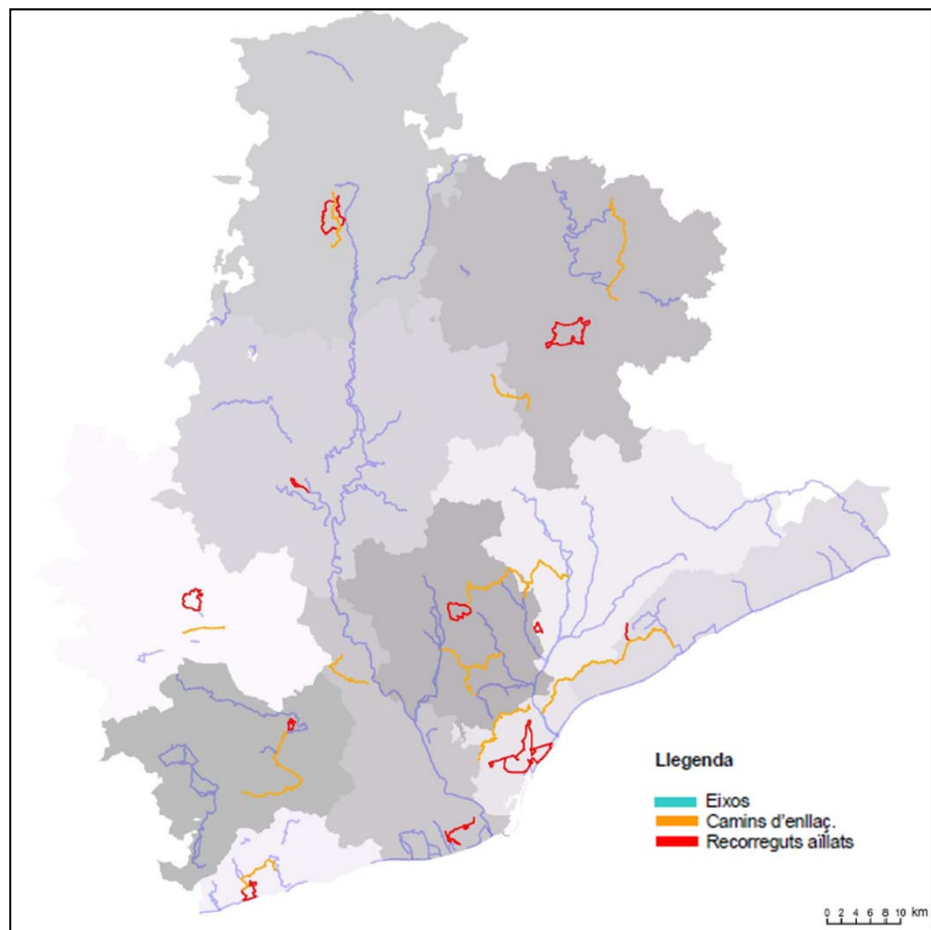

Objectius	Estratègies	Propostes
Disminució despesa de manteniment del verd urbà	<ul style="list-style-type: none"> Reducció de superfície del verd urbà Inversió en modernització del sistema de reg Definició de diferents nivells de manteniment en funció de l'ús Campanyes informatives veïnals Canvi a una gestió mixta (brigada + externalització parcial de feines) 	<ul style="list-style-type: none"> Reduir la tipologia de plantes i espècies a cada espai Substituir gespes per prats seminatural Automatització del sistema de reg Inventari del verd urbà + Introducció a un SIG o sistema de gestió Crear un compte de twitter del verd urbà Externalitzar la poda de l'arbrat

Estudi per a la identificació dels camins esportius

Requeriments tècnics:

- Pendants
- Estat del paviment i de les plataformes
- Estado de l'entorn. Paisatge.
- Senyalització
- Tipologia d'usuaris. Confluència d'usos, trànsit motoritzat

1.316,72 quilòmetres identificats

MAIG DE 2015

CAP A ON VOLEM ANAR? 4 IDEES BÀSIQUES SOBRE ELS CAMINS ESPORTIUS

- PROMOURE L'ACTIVITAT ESPORTIVA INCLUSIVA I ACCESSIBLE A L'ENTORN NATURAL.
- POTENCIAR UNA XARXA DE CAMINS SUPRALOCAL QUE REL·LIGUI EL TERRITORI.
- DINAMITZAR UNA XARXA EXISTENT DE CAMINS AMB VALOR PATRIMONIAL I PAISATGÍSTIC.
- PROMOURE ELS HÀBITS DE VIDA SALUDABLES COMBINANT ESPORT, LLEURE I MEDI AMBIENT.

Federació francesa d'excursionisme pedestre
[Fédération Française de la Randonnée Pédestre](http://www.federacionfrancesa.org/)

Associació de Senderisme d'Alemanya
"Wanderbares Deutschland"
<http://www.wanderbares-deutschland.de/>

Martorell.
Parc de Can Cases

Sant Cugat del Vallès.
Camí de Sant Cugat al Papiol

Llenguadoc. Canal del Migdia

Entorn urbà i salut

L'activació temporal d'espais buits amb criteris saludables

<http://www.diba.cat/web/espais-buits>

La relació entre salut, entorn urbà i espais buits (projecte pilot)

Anàlisi:

d'iniciatives locals i supramunicipals saludables relacionades amb l'àmbit d'estudi i de les dades estadístiques de salut de la població de Molins de Rei.

Valoració :

de la vinculació dels espais seleccionats a la xarxa local d'equipaments, d'espai públic, viària i de mobilitat.

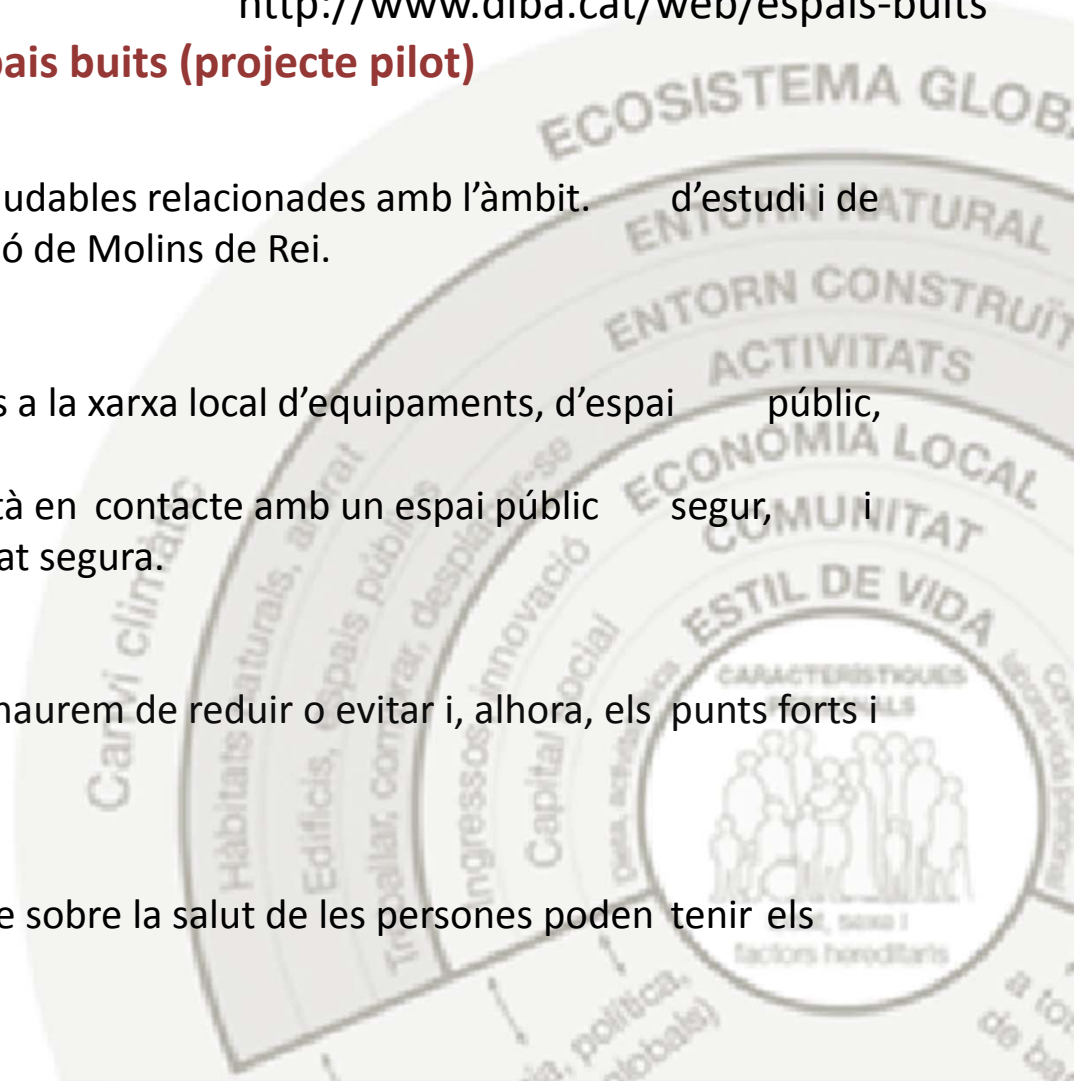
del grau d'accessibilitat de l'espai, si està en contacte amb un espai públic segur, i si per accedir-hi es fa mitjançant una mobilitat segura.

Diagnosi territorial i ciutadana:

de febleses o possibles amenaces que haurem de reduir o evitar i, alhora, els punts forts i les oportunitats que haurem de capitalitzar.

Proposta:

Breu reflexió de l'impacte potencial que sobre la salut de les persones poden tenir els usos i activitats proposades.

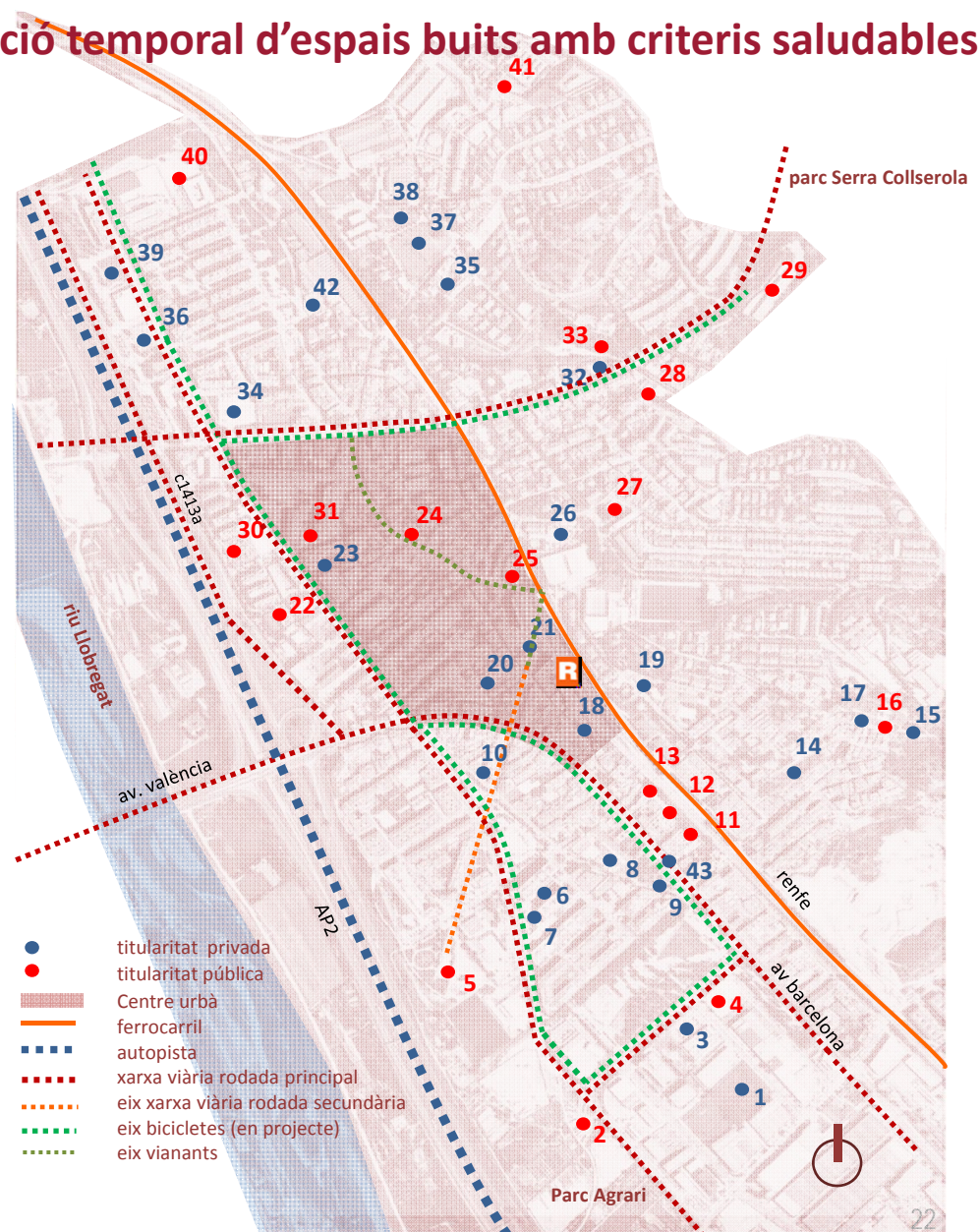
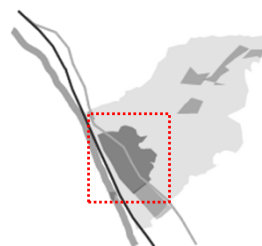

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Els buits urbans

TIPOLOGIA ESPAI	ADREÇA	REF CADASTRAL	TITULARITAT	Zones	QUALIFICACIÓ URBANÍSTICA	Sistemes	ÚS ACTUAL
1. Solar	FRANCESC XIRIBET 8	84429020F18M0000PM	privada	22a zona industrial subj. ordenació	-	-	-
2. Solar	POLÍGON 12, Parcel·la 11	08122401300010000H	pública	-	9. sòl protecció de sistemes generals	aparcament	-
3. Solar	PRIMER DE MAIG 3	84429010F18M0000GM	privada	T terciari	-	aparcament	-
4. Solar	SAUADOUR MEGUÉ 2	85433010F18M0000EM	pública	-	7b sòl d'equipament comunitari	Carpa	-
5. Solar	FELIP CANALES 55	80644020F18M0000MM	pública	-	6b parcs i jardins urbans, nova creació	parc urbà	-
6. Localitz. INCRESA	diverses adreces	diverses ref. cadastrals	privada	-	13b densificació urbana semintensiva	-	-
7. Mitgeres INCRESA	FERRAN AGULLÓ 6C	diverses ref. cadastrals	privada	-	13b densificació urbana semintensiva	-	-
8. Nau Can Coll	RAMETA 3	82472720F18M0000LX	privada	-	13b densificació urbana semintensiva	-	-
9. Mitgeres Can Coll	AV BARCELONA 124	82472420F18M0000LX	privada	-	13b densificació urbana semintensiva	-	-
10. Mitgeres El Canal	CANAL DE LA INFANTA 7	no existeix	-	-	6b parcs i jardins urbans, nova creació	-	-
11. Solar	AV BARCELONA 95	83481480F18M0000FD	pública	-	13b densificació urbana semintensiva	aparcament	-
12. Solar	AV BARCELONA 41	83481300F18M0000HD	pública	-	13b densificació urbana semintensiva	aparcament	-
13. Solar	AV BARCELONA 39	83481300F18M0000TD	pública	-	13b densificació urbana semintensiva	aparcament	-
14. Solar	CL SANTA LUCIA 2(C)	85486070F18M0000LX	privada	-	6b parcs i jardins urbans, nova creació	-	-
15. Solar	CL FERREI I GUARDIA	87504020F18M0000TI	privada	-	7b equip. comunitari de nova creació	-	-
16. Solar	CL SANT ANTONI ABAT 29	86490080F18M0000TX	pública	-	20a ordenació edificació allada	aparcament	-
17. Solar	CL SANT ANTONI ABAT 27	86490080F18M0000TX	privada	-	20a ordenació edificació allada	-	-
18. Solar ADIF	FE ESTACIÓ 1	83481010F18M0000ZD	privada	-	sistema ferroviari	-	-
19. Solar	CL FONA DEL VIDRE	85486080F18M0000ZD	privada	-	7a equipament comunitari	aparcament	-
20. Carrers i mitgeres	PIRELLA SERRA DE LA CREU	diverses ref. cadastrals	públi-pr	17/18 Renovació urbana, Transformació ús	-	-	-
21. Mitgeres Hort Can Rocca	PLAÇA DE LA CREU CL MAJOR	diverses ref. cadastrals	privada	18 volumetria específica	-	-	-
22. Solar	CL JOSEP CARPIU 5	77518040F18780000LX	pública	-	7b equip. comunitari de nova creació	aparcament	-
23. Solar	PS TERRAPLE 63	78513180F18780000LX	privada	-	13b densificació urbana semintensiva	-	-
24. Solar	CL MAJOR 80	79524070F18780000LX	pública	-	12 Nucli Antic, Substitució edificació antiga	aparcament	-
25. Biblioteca pública	CARRER DE LÚLIA 3	-	pública	-	18 volumetria específica	-	-
26. Solar buit	CL MESTRE BLANCH 10	81528010F18M0000LX	privada	-	20a/9 ordenació edificació arribada	Horts urbans	-
27. CAP	CL CAMÍ STACHEU D'OLORDA 4	83522000F18M0000LX	pública	-	7a equipament comunitari	-	-
28. Solar	CL FORT DELS CAIATS	84544020F18M0000LX	pública	-	6b parcs i jardins urbans, nova creació	-	-
29. ES públic	CR VALVIDRERA 16	84583010F18M0000LX	pública	-	7a equipament comunitari	-	-
30. Solar	AV CALDES 54	76538050F18780000LX	pública	-	7a equipament comunitari	-	-
31. Edifici El Mall	CL MOU 6	76527450F18780000LX	pública	-	7b equip. comunitari de nova creació	-	-
32. Solar	CL JOSEFA TRONCA 23	81519010F18M0000LX	privada	-	12 Nucli Antic, Substitució edificació antiga	-	-
33. Solar	CL MONY TRODAGUER 6	81554020F18M0000LX	pública	-	20a/9 ordenació edificació allada	-	-
34. Solar	CL ROSETA CANALS 44	75517400F18790000LX	privada	-	13b densificació urbana semintensiva	aparcament	-
35. Solar	CL ANSELME CLAVE 4	77577070F18790000LX	privada	-	15 conserv. estr. urbana edificació	-	-
36. Solar	PS TERRAPLE 79	75542020F18790000LX	privada	-	T terciari	-	-
37. Solar	CL RAMON LLULL 4	79543020F18790000LX	privada	-	20a/9 ordenació edificació allada	-	-
38. Solar	CL RAMON LLULL 10	79543020F18790000LX	privada	-	industrial	-	-
39. Solar	PS TERRAPLE 93	74518020F18790000LX	privada	-	T terciari	-	-
40. Solar	CL SINES SUELO 758801	75543020F18790000LX	pública	-	7b equip. comunitari de nova creació	-	-
41. Solar Cementiri	CL RECTON COLON 2 (A)	78612500F18780000LX	pública	-	7b equip. comunitari de nova creació	-	-
42. Sània i canch Malvehí	CL ANSELME CLAVE 50	77577400F18790000LX	privada	-	22a zona industrial subjecta ordenació	-	-
43. Local i carrer	AV BARCELONA 124	-	-	-	13b densificació urbana semintensiva	-	-

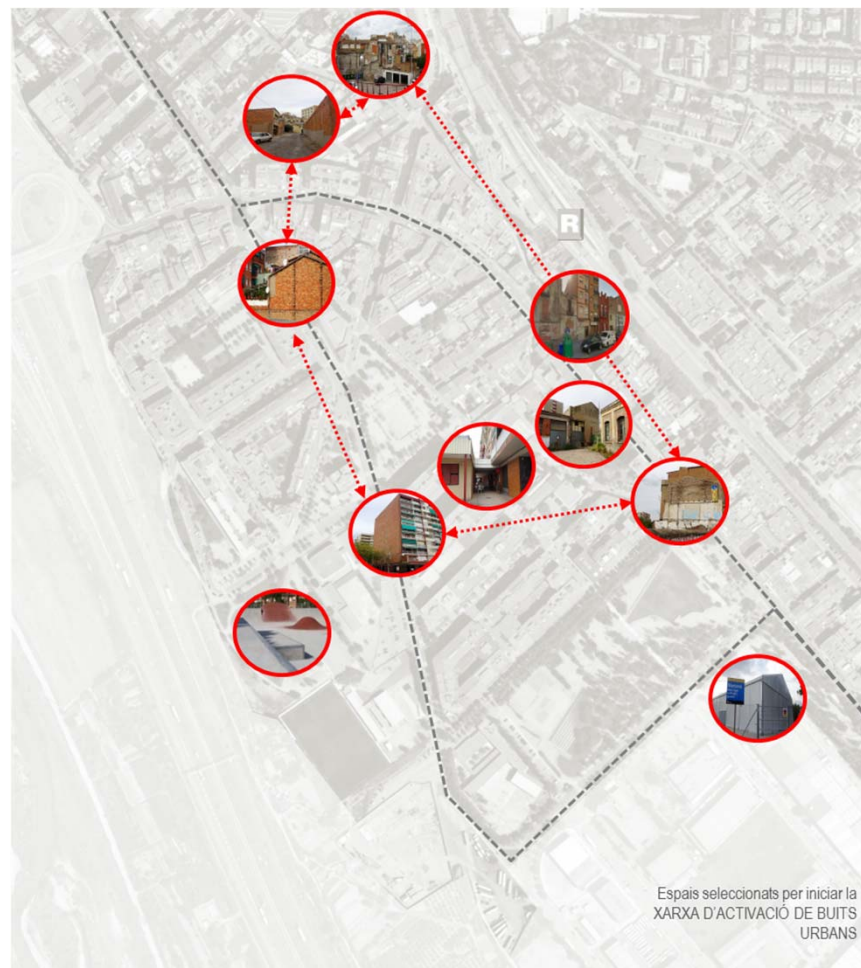

L'activació temporal d'espais buits amb criteris saludables

Objectius i estratègies

- ✓ La **implicació ciutadana** per avançar cap a una ciutadania més participativa i més implicada socialment.
- ✓ La **perspectiva de gènere** com a valor intrínsec en tots els processos d'activació a desplegar.
- ✓ El **foment d'entorns urbans saludables** focalitzat en la prevenció i millora de la salut col·lectiva.
- ✓ La **comunicació constant i fluida** a tots els nivells per aconseguir l'èxit d'allò proposat.

L'activació temporal d'espais buits amb criteris saludables

Fitxes dels projectes d'activació

Carrerons d'estar

Què volem fer?

La ubicació i característiques dels carrerons del costat de la Plaça de la Creu, sense urbanitzar i únicament utilitzats pels vehicles que estacionen a la zona, fa que es plantegi una actuació efímera vinculada amb el projecte Viles florides, línia en la que està treballant l'Ajuntament per a la seva adhesió, i amb la fira de la Candelera.

En aquest sentit, resulta interessant que, coincidint amb la fira de la Candelera, es dugui a terme una transformació dels carrerons, amb la col·laboració de diferents entitats del municipi i dels propis expositors, que comporti la **realització de diferents activitats adreçades a embellir els carrerons amb elements florals**, d'una banda, i a dinamitzar els racons amb la **posta en marxa d'activitats adreçades als infants i joves**, d'altra.

Aquesta actuació podria formar part de l'oferta lúdica anual de la fira de la Candelera i, a més, podria comportar una utilització d'aquests espais més enllà de la fira.

En definitiva, es tractaria de donar vida i visibilitat als carrerons del centre de la vila, recuperant l'espai públic i creant un ambient obert i acollidor que convidi al veïnat, a la ciutadania i a les persones visitants a apropar-se i passejar entre ells.

Activitats
proposades

Com ho podem fer?

Preliminars

Contactar amb privat i signatura
conveni de cessió (si s'escau)

Contactar amb expositors fira de la Candelera +
altres agents implicats

Constituir una taula de treball transversal per al disseny del projecte

Executar les intervencions físiques en l'espai

Programació i realització d'activitats lúdiques

Manteniment per part de la brigada municipal

Participació

Intervencions físiques

Dinamització

Amb qui?

L'Ajuntament ha de liderar el projecte, que comptarà amb el suport dels expositors de la fira de la Candelera, d'algunes de les entitats del municipi i d'algunes de les escoles o instituts de Molins.

Es podria optar per una co-gestió del projecte amb entitats involucrades o amb els veïns i veïnes del barri.

A més, es podria cercar la col·laboració d'estudiants d'escoles d'arquitectura i disseny.

Quant?

El cost inicial es pot situar **entre 20.000€ i 30.000€** (primer any), inclouent-se actuacions mínimes d'adequació del terreny, embelliment floral i dinamització social. Posteriorment el cost es pot reduir a la meitat.

Seguiment i avaluació

S'ha de crear una **taula de treball** on es coordini el rol i funcions de les persones/entitats participants i des d'on es faci el seguiment.

S'han d'elaborar **informes de seguiment** sobre grau de coneixement, grau d'apropiació, participació i impacte de les intervencions.

Impacte en salut

Potencialment s'**incrementarà la mobilitat activa i els desplaçaments a peu**, si es consolida en espai de connexió i continuïtat. A més, es **milloraran les condicions ambientals d'entorn** (reducció contaminació atmosfèrica i control climàtic) per relació amb elements verds.

Referències

Festival El Casc - Villenas

Carreró de la "Fàbrica de sombreros" - Sevilla

Plaça McEhnone, Surry Hills - Sydney

Es pot dur a terme un projecte global que amb l'assessorament d'estudiants d'arquitectura o disseny s'**articulin intervencions arquitectòniques, artístiques i socio-culturals de baix cost** que contribueixin a la reactivació d'aquests racons del municipi no transitats.

També es pot arribar a un **acord perquè els expositors de la fira de la Candelera cedeixin una planta o flor ornamental** per a l'embelliment dels carrerons.

Aquest projecte podria ser la **carta de presentació de Molins de Rei** per a ser reconegut amb les flors d'honor del projecte **Viles florides**, que reconeix a nivell de Catalunya a aquells pobles i ciutats que destaquen per l'actuació real, conscient i de llarga durada en matèria d'enjardinament, paisatge urbà i millora de la qualitat de vida dels seus habitants.

La proposta, més enllà de donar vida als carrerons, pretén activar a aquests com a espais de connexió entre la Plaça de la Creu i l'avinguda de Barcelona.

Aquests espais podrien acabar formant part d'algunes de les rutes i passejades vinculades al Pla Local de Salut.

Entorn urbà i salut

- Aplicació de l'eina HEAT a un Pla Director de l'Espai Públic
<http://www.diba.cat/web/seep/butlleti-territori-i-ciutat/-/newsletter/53616886/59/111308112/aplicacio-de-l-avaluacio-d-impacte-en-salut-al-pla-director-de-l-espai-public-de-collbato>
- Detecció, intervenció i rehabilitació de habitatge pel foment de la ciutat saludable
<http://www.diba.cat/web/hua/index>
- Adaptació al canvi climàtic i ciutats saludables
<http://www.diba.cat/web/mediambient/canviclimisost>
- Guia nous paràmetres de disseny de l'espai públic

***“La salut dels individus,
de les ciutats i del planeta
estan lligades
indissolublement”
(Hugh Barton 2010)***

Gràcies per la vostra atenció

Urban
environment
and health

Diputació
Barcelona